

מבוי שהוא גבוה פרק ראשון עירובין

ו.

עין משפט נר מצוה

לד א מיי פייז מהל
שנה הליז טושיע
ח"ט פי שס ספיץ ב:
לה ב מיי שס ה' ג טו
סמו עשין דרבנן א
טושיע א"ח פי שס
ס"ג:
לו ג טושיע א"ח פי
שס ספיץ ב:

רבינו חננאל

מצדדיו
בשעה,
מאמצעיתו בקרן זוית
בארבעה, ורב הונא אמר
בין מן הגדרין בין מן
האמצע בארבעה. דרב
איקלע לדמהריא ועבד
עובדא כוותי, א"ל גדר
גדר. כלומר לא שהלכה
כך אלא ראה אותן
שמקליין והחמיר עליהן.
אמר רב נחמן בר יצחק
כרב הונא מסתברא, דהא
אמר רב מבבוי עיקוס
כמין גומא (ל) ונפרץ בסופו
שהוא כמו מצדו, ואמר
תורתו כמו מפולש. ואי
אפשר לומר כשפרצתו
יתר מעשר דהאמר
שמואל תורתו כפתח.
וביתו מעשר ליכא מאן
דמכשר. אלא ודאי כפתות
מעשר ואמר רב כמפולש.
אלא מאי פירצת מבוי מצדו
בארבעה סבירא ליה לרב,
וכל שהוא יתר מארבעה
היהוה כמפולש. ודחי רב
חנן שאני מבוי עיקוס דקא
בקעי ביה רבים. מכלל
דרב הונא אע"ג דלא
בקעי רבים אסר. מאי
שנא מדר' אמי ורבי אסי
דא' אם נשתהיד בו פסל
מתיר פירצה עד עשר.
ופרקין הא דר' אמי ור'
אסי בדיית תמן גידודי.
(והלכתא כר' הונא.) ת"ד
ביצד מערבין רה"ר עושה
צורת הפתח מבין כו'. עד
בית היילא אמי עושה
דלת מבין ולחי או קורה
מבין. ואקשינן וכי
מערבין רה"ר והתניא יתר
על כן א"ר יהודי

(6) מ"גלז ג"ס.

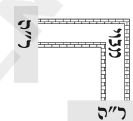
אחת והא' אי אפשר לנמנעם הם נמי הואיל ולאו אדעמייהו לצד צבת
אחת הוי כבדי שמים ו"ל הואיל ואי אפשר לנמנעם אלא ע"י טורח
גדול לא הטרמינו לנמנעם ולמדוד כספק דבריהם וכן משמע משלון
הקונטרס דפי' דרוב בני אדם אינן יכולים לנמנעם והוי ספק לנמנעם
ואסור לא לא לנמנעם ומותר והוי רה"ר

שמעיה פי' דמני למימר דבדי אדם
נמי אי אפשר לנמנעם והוי דפרוך
כעומד מותר משום דהוי כעין ספק
ספיקא שמה עומד מרובה ואפי' כי
לא נפיש ושוו כי הדדי מותר והשמה
שפיר קרי ליה ספק דבריהם אך
קשה מאי איריא ספק דבריהם אפי'
בדלוריתא נמי שרי כיון דהיתיר
קרוז מן האסור דמטעם זה בעי
למישרי בשמיטה במחלה על מחלה
ו"ל דהא דשרי הכא אי פרוך נפיש
היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמה
יש מעט יותר ואפי' אי פרוך נפיש
איכא ד' אמות ולכן לא שרי אלא
בספק דבריהם ואם תאמר דפרק
ב' דצרכות (ד' ט' א) אמר נמנע מכיון
בין שתי עיירות לרבנן יציאו עגלה
אחת וימנו והשתא כל אחת תביא
עגלה לעמיה דשמה קרובה היא ואפי'
מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו
קרובות ו"ל דממה נפשך קני בלחם
אם רחוקה היא פטורה ואי קרובה
היא יוצאה בשל תנאי מאי אמרת
דילמא מנומנמות תנאי לא זינו מלוי:
מצידו בעשר מראשו בארבעה.
עשר אינן פירושו כארבע'
דעשר כשל מטה וארבעה כשל מעלה:
דפתחא בקרן זוית לא עבדי
אינשי. מיהו אם עשא'
כעין פתח צמזמות ומשקוף הוי שפיר פתח כדלמך לעיל (ד' ה.)
דפתח ליה צקין זוית: **אחד** זה ואחד זה בר'. אם נפרץ צקין
זוית אצל אם נפרץ מראשו צלל קרן זוית לא הוי צד' ללא פליג
אדרב יבודה דלמך לקמן (ד' י:) מצוי שהוא רחב ט"ו אמות מרחיק
ב' אמות ועושה פס ג' אמות והשתא הוי פירצה ב' אמות ומצדו
דהוי צד' היינו משום דקא ממעט בהילוכא אצל כשהפירצה בראשו
לא ממעט בהילוכא ללא שבקי פתחא רבה ועיילי בפתחא וטעם:
רב אמר תורתו במפולש. פי' בקונטרס לזריך לעשות זורת הפתח
צעקמומיתו דפילוש מה שמפולש לחצירו הוי כמפולש לרה"ר
ולשני פתחים לצד רה"ר יעשו לחי או קורה לכל אחד וצמילתא
דשמואל נמי דלמך תורתו כפתוס פי' בשם רבו הוקן תורת מבוי
כפתוס זריך לעשות צעקמומיתו דהיינו לחי מיהו שם פי' פירוש אחר
תורתו כפתוס ואין זריך צעקמומיתו כלום והלשון דחקו דכיון דתורתו
כפתוס מה זריך לעשות צעקמומיתו וכפירושו משמע מדקאמר בסמוך
אי ציתר מעשר בהא לימא שמואל תורתו כפתוס משמע דלרב
אמי שפיר ואי תורתו כמפולש קאי אפתחים דהיינו שזריך לעשות
זורת הפתח בלחם הפתחים וצני לחי ולא צעקמומיתו א"כ לרב

נמי קשה דאין יועיל לחי מנד אחד או אפי' זורת הפתח ציתר מעשר הא אפי' זורת הפתח ציתר מעשר
אי אעקמומיתו קאי כדפירש רש"י אחי שפיר לרב דסגי בצורת הפתח אפי' ציתר מ"י הואיל ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
הוו יותר מעשר * דהא ז"ה מהני מן התורה אפילו לרב ציתר מ"י ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
דהוי נמי מצי פריך לרב אלא דמקשה אליבא דשמואל טפי בצשיטות] ועוד יש ראייה * מההוא מצוי עקוס דהוה צנירדעא
כו' ואזרכוהו דלתות ופירש"י עקוס כמין ח' וזריך צ' דלתות לשני עקמומית דאי לאו הכי די גדלת אחת ומיהו
ר"ח גריס ואזרכוהו דלת וכן כחזו צרוב ספירס ואפילו גרסינן דלתות * איכא למימר דמפולש גמור הוה ועקוס
באמצע כזה ופתחו בשלשה פתחים לרה"ר דממה נפשך זריך לעשות דלתות וגבי מבוי העשוי כנדל (לקמן ד' ט:) משמע
נמי כפירוש
רה"ר זה
לשון אידך
שיראה ז"ה כל בני המבוי: **ביצד מערבין דרך רה"ר.** פי' רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני נדדים מעשר לשער ומצויין בה ששים
רצוף וכן יש צה"ג דצעקין דריסת ס' רצוף וקשה לר"ת דבשבת צפ' הוזרק (ד' טה.) אמר דעגלות הוו תחתיהן וצנינהן רה"ר ותחתיהן
לא היו ס' רצוף ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה ללכת ולצב צבותו דרך ועוד הקשה דדגלי מדבר הוה טף ונשים לאין מספר וכן קשה
מעבר רב ויש לומר דלא גמרי' ממשכן אלא מילתא דמציבא במספרס: **ולחי** וקורה **מבאן.** אף על גב דלחי לא מהני ציתר
מעשרה יעשה לחי רחב עד שיתמעט האויר מעשרה: **יתר ע"ב בן אמר ר' יהודה.** פירש הקונטרס לעיל מיניה איירי בצונה
עלייה כו' דשרי ר' יהודה לטלטל תחתיה משום פי תקרה יורד וסותם פי תקרה היכא דליכא פי תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ'
תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ' מחילות מעלייתא והכי משמע צהדיא צתוספתא [במילתין פי"ן] דהא קאי יתר על כן:

מזידו. צכותל ארכו ולא אכל ראשו אלא שיש ארבעה עומד מן
הפתח עד הפרצה: **מראשו.** שהיה מצוי רחב כ' אמה וסותמו עשר
אמות כדמנן [ג.]. והרחב מעשר ימעט ונפרצה פירצה צבותה סתמיה:
לא תפולג עלאי. לומר דרב מכשר
איקלע לדמחריא כו': **בקשה מלא.**
עמי הארצים היו ומוזלזלים במצות
והחמיר עליהן לעשות סייג להרחיקן
מן העבירה כאלם הגודר בקעה
פרוזה לשומרה: **מצוי עקוס.**
ושני פתחיו לרשות הרבים:
תורתו כמפולש.
ומצוי המפולש
לה"ר זריך זורת
פתח מכאן ולחי
או קורה מכאן
כלקמן אף זה
זריך לשני פתחיו

לצד רשות הרבים לחי לכל רוח
וצעקמומיתו זריך זורת פתח דפילוש
שהוא מפולש לחצירו הוי כמפולש
לה"ר: **תורתו כפתוס.** ואין זריך
צעקמומיתו כלום אלא אלו עושין לחי
לפתחן ואלו עושין לחי לפתחן ללא
מזכירינן זורת הפתח אלא לפתחים
המפולשין זה כנגד זה לרשות הרבים.
ל"א תורתו כפתוס מצוי סתום
וזריך לעשות לחי לעקמומיתו והיינו
לחי עשויים צמזוי סתום זה קצתמי
ממורי הוקן ו"ל: אינימא ציפסר
מעשר. שרוב פתיחת צעקמומיתו
יותר מעשר: בהא לימא שמואל
כפתוס. ויסקי צלחי אלו לחי ציתר
מעשר צמזוי סתום מי מהני. וללשנא
קמא כיון דיותר מעשר הוי כחד מצוי

(6) [לקמן ד:]. (ג) [לקמן
ק: מילין ק:]. (א) [גיר'
הא"ש אצל]. (ד) [נעיל ה.].
(ה) גיר' ורש"י או קורה.
(ו) [לקמן א:]. (ז) שם ו.
וקח. [לקמן י: כב. ט: ז'ה.
(ח) "אוי" איתא דב"י.
(ט) [לקמן ז'ה.]. (י) ומהא
[לקמן ד' ת:]. דכריך ציתרי
ואותו צעקמומיתו אין
רה"ר לפי ד"ל דמי כאלה
האחד לא רלו לעשות להם
מיקון מ"א].

גליון הש"ס

תוס' ד"ח רב אמר וכו'
דחא צה"פ מרני מן
התורה. עיין לקמן דף כב
ע"א מוס' ד"ה והאר"י:
בא"ר איכא לשימר
דמפולש גמור הוי. עיין
לקמן דף י' ע"ב מוס' ד"ה
עושה פס:

מוסף רש"י

דפתחא בקרן זוית לא
עבדי אינשי. דלא
אורחיה הוה [קטן צד].
בקעה מצא. כלומר אין
נני מורה שדעו להזהר,
בבקעה זו שאין לה שומר
והכל פרוך [קטן ט:].

וכי האי גוונא לא לימא שמואל דלאו מפולש הוא: **אלא לאו בעשר.**
אלמא פירצת צדדין לרב צארבעה: **מכלל דרב הונא.** אפי' בצירכה
ללא בקעי רבים כגון שפירצה למקום טעונף או למקום מקולקל
בפתחים וטיט ואין דרך רבים מנזיים לעבור בצותה פירצה אסר
נמי בצרבעה: **מ"ש מדר' אמי ומדרב אסי.** דלמרינן לעיל [ה.] אם יש
שם פס ארבעה מתיר פירצה עד עשר אלמא פירצת מצוי מצידו
בעשר: **הסם דאיכא גידודי.** שנשתתיר מן הכותל ציסוד ג' או ד'
טפחים גובה על כל פני הפירצה שאינה נוחה לעבור בה:
הא. דאסרנא אלא דליכא גידודי. גידוד לשון שפה: **ר"ה.** משמע
רחב שש עשרה אמה ועיר שמצויין בה ששים ריבוא ואין בה דומה
(אז) * שהיה ר"ה שלה מכוון מעשר לשער שהיא מפולש דומה
לדגלי מדבר: **זורת הפתח מכאן.** בראשו אחד: **ולחי וקורה.**
בסוף העיר: **יתר על כן.** לעיל מיניה איירי בצונה עלייה מצית
לצית שבשני צדי רה"ר וכן גשרים המפולשין לרה"ר דשרי ר' יהודה
לטלטולי תומיה משום פי תקרה יורד וסותם צפ' כל גגות העירס'
וקאמר צביריתא יתר על כן אפילו היכא דליכא פי תקרה
הואיל

נמי קשה דאין יועיל לחי מנד אחד או אפי' זורת הפתח ציתר מעשר הא אפי' זורת הפתח ציתר מעשר
אי אעקמומיתו קאי כדפירש רש"י אחי שפיר לרב דסגי בצורת הפתח אפי' ציתר מ"י הואיל ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
הוו יותר מעשר * דהא ז"ה מהני מן התורה אפילו לרב ציתר מ"י ופתחי מבוי הפתחים לרה"ר לא
דהוי נמי מצי פריך לרב אלא דמקשה אליבא דשמואל טפי בצשיטות] ועוד יש ראייה * מההוא מצוי עקוס דהוה צנירדעא
כו' ואזרכוהו דלתות ופירש"י עקוס כמין ח' וזריך צ' דלתות לשני עקמומית דאי לאו הכי די גדלת אחת ומיהו
ר"ח גריס ואזרכוהו דלת וכן כחזו צרוב ספירס ואפילו גרסינן דלתות * איכא למימר דמפולש גמור הוה ועקוס
באמצע כזה ופתחו בשלשה פתחים לרה"ר דממה נפשך זריך לעשות דלתות וגבי מבוי העשוי כנדל (לקמן ד' ט:) משמע
נמי כפירוש
רה"ר זה
לשון אידך
שיראה ז"ה כל בני המבוי: **ביצד מערבין דרך רה"ר.** פי' רה"ר רחב י"ו אמות ומפולש משני נדדים מעשר לשער ומצויין בה ששים
רצוף וכן יש צה"ג דצעקין דריסת ס' רצוף וקשה לר"ת דבשבת צפ' הוזרק (ד' טה.) אמר דעגלות הוו תחתיהן וצנינהן רה"ר ותחתיהן
לא היו ס' רצוף ואומר ר"י דמ"מ דרכן היה ללכת ולצב צבותו דרך ועוד הקשה דדגלי מדבר הוה טף ונשים לאין מספר וכן קשה
מעבר רב ויש לומר דלא גמרי' ממשכן אלא מילתא דמציבא במספרס: **ולחי** וקורה **מבאן.** אף על גב דלחי לא מהני ציתר
מעשרה יעשה לחי רחב עד שיתמעט האויר מעשרה: **יתר ע"ב בן אמר ר' יהודה.** פירש הקונטרס לעיל מיניה איירי בצונה
עלייה כו' דשרי ר' יהודה לטלטל תחתיה משום פי תקרה יורד וסותם פי תקרה היכא דליכא פי תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ'
תקרה שרי ר' יהודה הואיל ואיכא צ' מחילות מעלייתא והכי משמע צהדיא צתוספתא [במילתין פי"ן] דהא קאי יתר על כן: